

Весела Люцканова

ЖУЛИЕТА И ДРУГИТЕ

София, 2025

ТАЗИ КНИГА ИЗЛИЗА СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА СЛЕД КОНКУРСНА
СЕСИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА ТВОРЧЕСКИ ПРОЕКТИ В
ОБЛАСТТА НА ЛИТЕРАТУРАТА – 2024.

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не
може да бъде размножавана или предавана по какъвто
и да било начин без изричното съгласие на автора и
издателството.

Весела Люцканова
ЖУЛИЕТА И ДРУГИТЕ

© Весела Люцканова, автор, 2025
© Издателство „Изток-Запад“, 2025

ISBN 978-619-01-1711-7

Весела Люцканова

**ЖУЛИЕТА
И ДРУГИТЕ**

Документален роман

На Жулиета Шишманова,
която превърна художествената гимнастика
в изкуство и създаде първите
ЗЛАТНИ МОМИЧЕТА НА БЪЛГАРИЯ –
НЕЗАБРАВА!

Както всяка сутрин Кая, нахлузила вече анцуга и нахлула маратонките на босо, хукна към брега. Хоризонтът бе вече леко позлатен, морето притихнало очакваше изгрева, пясъкът хрущеше още мокър под стъпките ѝ, сутрешният ѝ маратон включваше кулата на спасителите и накачалите в близост хотели. Всичко все още дълбоко спеше с цялата природа наоколо, дори чайките като че ли спяха върху вълните, но Кая видя отново седналия върху един от камъните мъж. Тя и той, единствените будни както при всяко нейно тичане във всяко нейно начеващо утро. Този мъж, превил се над някаква своя болка, нито за миг не откъсваше погледа си от хоризонта, където вече се появяваше и ръба на слънцето, то като че ли не бързаше да се покаже внезапно в целия си блясък и да разбуди и да стопли света. Всеки път тя заобикаляше седналия откъм гърба, а той дори не трепваше от стъпките ѝ и Кая го отминаваше мълчаливо, но сега реши да спре и да го запита какво чака всяка сутрин, насочил цялото си внимание в онази почти невидима граница между морето и просветляващото небе. Спря на крачка от него и той отново не трепна все едно я нямаше.

– Добро утро – отбеляза тя със звънливия си глас своето присъствие.

Той я погледна за миг и не отговори. Продължаваше безмълвно да наблюдава хоризонта. Ням ли беше или не искаше да му досаждат? Каквото и да бе, тя не се предаде, отпусна се на съседния камък и заразтрива глезените си. И каза някак небрежно:

– Ще поседя малко при вас, колкото да си почина и да разменим някоя и друга дума... – и зачака отговор.

Отговор нямаше. Тя стисна устни и продължи да разтрива глезените си. И все пак се реши да опита още веднъж.

– Всяка сутрин ви виждам на същото място и се питам...

– Не се питайте – каза някак гневно мъжът, но гласът му внезапно омекна и добави: – Да, чакам и ще дочакам човека, когото толкова много обичам и ми е обещал да се върне... И не ме мислете за луд, дори Ванга преди години каза да не губим надежда, живи са и ще се върнат по море... – и както изведнъж бе проговорил, така и изведнъж замълча.

Притихнала, Кая очакваше продължение, но продължение нямаше, последва дълго мълчание, в което и двамата се захласнаха в изскачането на слънцето над вълните, ала всъщност единият търсеше думите си, а другият ги очакваше с все по-нарастващо нетърпение. И веднъж започнал, тя бе убедена, че не се нуждае от натиск или от напомняне, за да продължи. Познаваше добре хората и не се излъга, той я погледна за миг с тъжните си очи и наистина след една дълга и тежка въздишка добави:

– Бил съм на осем, помня като днес тази вечер, вкъщи имаше много хора, така беше винаги преди всяко

нейно заминаване, беше късно и аз бях изключително неспокоен, сърцето ми бе слязло в петите от някакъв атавистичен страх, седях до нея и се притисках в тялото ѝ, тя внезапно ме погледна с учудване и ме придружи към леглото ми. Само че... за мой ужас се напиках още в коридора, видях локвата на плочките и се разплаках от срам. А тя ме прегърна, не ме упрекна, просто ми подаде чисти дрехи да се преоблека, легна си до мен, замилва косата ми, заговори ми нежно като хиляда пъти ми обеща, че ще се върне, а аз се вкопчих с две ръце в тялото ѝ, притиснах своето към нейното, искаше ми се целият да се вмъкна в нея, за да усетя, че сме едно цяло и през сълзи започнах да я моля: „Не заминавай, мамо, стой си тук, до мен, при мен, рядко сме заедно, толкова рядко, че вече не мога да те пускам, не искам все да пътуваш, поне сега остани! Поне този път остани, страх ме е, моля те остани, остани! – повтарях непрекъснато като хълцах и плачех, и усещах под ласката на пръстите ѝ да се унасям, убеден, че няма да пътува, че ще остане, с толкова обич и почти трескаво милваше косата ми, как да не повярвам и да не заспя. Когато на сутринта се събудих, нея вече я нямаше...

Замълча задълго, докато наблюдаваше как слънцето се заобли цялото, голо и искрящо, и позлати не само вълните, а избистри до небесно синьо и небето. Кая гледаше в натежалото от болка лице на непознатия като очакваше продължението. Той не беше до нея, а там в далечното минало, едно събудило се изплашено дете, което търсеше трескаво по стаите заминалата майка. Знаеше, че ще има продължение, знаеше и вече някак се бе подготвила да сподели болката му и ако е възможно с нещо да му помогне. Можеше да чака дори

до следващия изгрев, за никъде не бързаше, нея никои не я чакаше, а и разбираше, че на него му е трудно да говори. Запита се дали всяко лято е седял така на брега, опита се да си припомни предишното, а и по-предишното, но тогава на нея не ѝ се налагаше да става рано, за да диша йодните изпарения и спеше до късно, после дълго се препичаше и четеше на плажа без да обръща внимание на никого. Бегло погледна часовника си, той дори не забеляза и да бе си тръгнала едва ли щеше да забележи, целият бе само очакване с тези негови вперени очи в хоризонта, насечен единствено от крилете на пробудилите се чайки. Или беше все още в отминалото си детство. Внезапно се извърна към нея, толкова внезапно, че тя се стресна.

– Чели ли сте – и гласът му беше странно променен, някак изведнъж прекалено се оживи, – сигурна сте чели за самолета ковчег, разбил се до Враца преди доста време, в него освен нея, пианистката на екипа, три от момичетата ѝ е имало и толкова други млади хора, а и не малко знаменитости, беше Ту-134, уж от най-здравите машини, а то... – изхълца силно и отново замълча, тя видя колко бързо адамовата му ябълка се задвижи нагоре и надолу от преглъщания на въздишките му... Като че ли всеки миг можеше и да се разплаче, но успя да се въздържи.

Кая се въоръжи с търпение. Слънцето вече я бе стоплило, издигнало се доста високо в небето, идваше ѝ да смъкне горнището на анцуга си, но не го направи, под него нямаше друго, дори камизолка, а и не искаше да наруши с нищо потъналия в тъжни спомени мъж, дори не смееше да помръдне на камъка, усетила вече и неудобството му. Въздъхна и той отново я погледна,

но не бе убедена, че я вижда. Тогава се осмели да го запита, пресмятайки наум:

– Колко години са минали от... катастрофата? – а той просто повдигна рамене и каза:

– Не зная... Не съм ги броил... Колкото и да са минали, ще я чакам докато съм жив! Толкова малко сме били заедно! И я ревнувах от всички, и от баща ми, той беше луд по нея, но смяташе, че тя е луда по мен, а всъщност... бе напълно и изцяло отдадена единствено на момичетата си, които тренираше. Седял съм с часове да ги гледам и толкова съжалявах, че не съм се родил момиче като по-голямата ми сестра, за да тренирам и аз с тях, те също смятаха, че тя е луда по мен, ще ви покажа и една наша снимчица, винаги я нося в себе си – и бръкна в джоба на ризата си, за да ѝ я подаде. – Появил съм се някъде между двете световни първенства на любимката ѝ и според нея също съм бил нейната гордост, радостта на живота ѝ, надеждата ѝ... както винаги ми е твърдяла и самата тя, а толкова малко време ми отделяше...

Кая пое снимката на жена, вдигнала високо красиво може би две или тригодишно хлапе, и двамата щастливи и усмихнати, профилът на жената смътно ѝ напомняше за някоя позната, тежката коса, стегната в опашка и падаща зад гърба ѝ, някога може би я бе виждала, отдавна, много отдавна, опита се да открие и някаква прилика между нея и мъжа пред себе си, не можа и запита:

– С какво се е занимавала? – а той зяпна от учудване.

– Не я ли познахте? Майка ми, Жулиета... нея всички я познаваха, – а Кая веднага допълни презимето ѝ. И изохка като си припомни колко шум вдигна онази ка-

тастрофа. И колко много въпроси повдигна, колко вълнения и как не се усети веднага след като той спомена за самолета ковчег, така го бяха нарекли тогава, полетът бе до Полша, а бе катастрофирал до Враца. В какво ли не се съмняваха тогава, за какво ли не се шушукаше. Твърдеше се, че няма нито един оцелял. Черната му кутия не била намерена. Някои дори се опитали да поразровят историята около катастрофата, всичко вдъхвало съмнения. Явно не са успели или са били предупредени да не си пъхат гагата, където не трябва. А Ванга наистина бе предсказала, че всички са живи и един ден ще се върнат и то по вода, та нали тя не бе грешила нито веднъж и всички ѝ бяха повярвали. Дали просто е искала да вдъхне надежда в покрусените от скръб съпруг и син, на дъщеря ѝ, на момичетата, които е тренирала и на безбройните ѝ фенове? Кой можеше да ѝ отговори на този въпрос сега? И Ванга вече не беше сред живите. Погледна отново мъжа, той бе прехапал устни като че ли бе готов да замълчи завинаги. Ала изведнъж тя се изненада на самата себе си, добила смелост да зададе въпроса:

– И оттогава вие я чакате да се появи... по вода и защото тук е нейният роден дом? Лято след лято? От 1978-мата... – припомни си неочаквано. – Толкова много години досега?

– И какво от това? – погледна я мъжът с блеснали от гняв очи, готов и да спори. – Тя ми обеща да се върне и винаги е спазвала обещанията си. И ще я чакам, докато съм жив! А и Ванга... нали не греши?

Кая мъчително преглътна, нямаше точно тя да му отнеме надеждата. От закона знаеше, че изчезналите за повече от седем години ги обявяват за мъртви. А се е

случвало и понякога някои от тях да се появят по-късно... живи.

И изведнъж той скочи на крака, едва не я изплаши, беше твърде висок, прекалено едър, вече понапълнял леко, но движенията му бяха твърде енергични и толкова... внезапни, направо непредсказуеми. Дали пък не бе загубил наистина ума си от мъка по изчезналата? И без да съзнава се отдръпна, едва не падна от камъка. Той не забеляза, а задъхано изрече, вперил погледа си през маранята в силуета на стария град:

– Бих могъл още сега да ви отведа до центъра на града, където на постамент е барелефът ѝ. Съгласна ли сте? Мога да ви покажа и родната ѝ къща, където живях и аз след като... – той се поприведе, за да отупа пясъка от своя панталон или да не види помръкналото му лице, а тя се поколеба, макар че се изправи и огледа критично анцуга си, твърде размъкнат и извехтял за препълнения с чуждестранни туристи от къде ли не курортен град. И отново онази еретична мисъл преми-на като светкавица през ума ѝ и Кая потръпна. Бе само за миг, та нали и сам я предупреди да не го мисли за луд, и тя му бе повярвала. И му се усмихна толкова сърдечно като на най-близък приятел.

– Да тръгваме!

Направи първата крачка след него и вече си представяше как би могла от всичко, което той ѝ разкаже, а и сестра му, а и девойките, които е подготвяла с упорит труд и с пълно доверие във възможностите им, да възкреси историята на тази невероятна жена, всеки да може да я усеща жива от плът и кръв, нея, отдадала се напълно на художествената гимнастика и създала чудото на първите златни български момичета.